

XAVER

časopis banskobystrických bohoslovcov
ročník XII.

3/2005

Z O B S A H U

<i>Štefan Hýrošš</i> Jozef Tomko	6
<i>Tomáš Kuník</i> „... vydrží viac!“	8
<i>Peter Ondřík</i> Ruženec v živote kresťana	10
<i>Pavol Gera</i> Stále so sv. Jánom Boscom 11	
<i>Andrej Porubský</i> Beh povolania	12
<i>Erik Pohorelec</i> Miništrantský tábor 2005	14
<i>Erik Hanzen</i> História pútnického miesta...	16
<i>Ján Strečok</i> Svätosť ako odpoveď na Lásku	17
<i>Michal Lajcha</i> Staňme sa ľavami!	18

Úvodník

Opäť sme začali ďalší školský rok v našom seminári. Pre niektorých prvý, pre iných posledný. Dôležité je, že sme sa opäť stretli obohatení o nové zážitky a skúsenosti z prázdnin. Každý z nás prežíval čas prázdnin svojím originálnym spôsobom. Na cestách po Slovensku a vlastne aj skoro celej Európe sme mohli plnšie zažiť starostlivosť Božej prozreteľnosti. Niektoré akcie sme zase mali spoločné. Každý z nás mohol zakúsiť špeciálnu prax, povinnú pre každý ročník. Prváci si mali vyskúšať „svet práce.“ Druháci sa oboznamovali s prácou vo farskej kancelárii a s matrikami. Tretiaci zase zabezpečovali miništrantský tábor v Nemeckej. Štvrtáci pracovali v rôznych charitatívnych organizáciách so starými a chorými ľuďmi. No a piataci, už diakoni, si plnili svoju diakonskú prax, možno aj vo Vašej farnosti.

V tomto čísle by sme sa chceli s Vami o niektoré naše zážitky podeliť. Môžete sa napríklad dočítať o Tomášovej misii v Albánsku, Michalových skúsenostiach zo Svetových dní mládeže. Predstavíme Vám aj našich prvákov, dozviete sa rôzne zaujímavosti z dejín našej diecézy... Samozrejme to nie je všetko. Bližšie podrobnosti sa však už môžete dočítať na nasledujúcich stránkach. Prajem Vám príjemné čítanie!

Michal Baláž

XAVÉR

Časopis bohoslovcov
Kňazského seminára
sv. Františka Xaverského

vychádza ako občasník
rozširuje sa svojpomocne
ročník XII.
číslo 43 (3/2005)

šéfredaktor

Michal Baláž

redaktori

Boris Brutovský

Andrej Porubský

vizuálna koncepcia

Pavel Cerovský

technické spracovanie

Ján Kraus

jazyková úprava

Mgr. Erika Brezánska

teologický poradca

PhLic. Ing. Branislav Koppal

adresa redakcie

Kňazský seminár sv. Františka Xaverského
Banská 28

976 32 Badín, Slovakia

Tel: (+421) (0) 484182602

e-mail: redakcia@xaver.sk

coverfoto: Zdenko Ruman

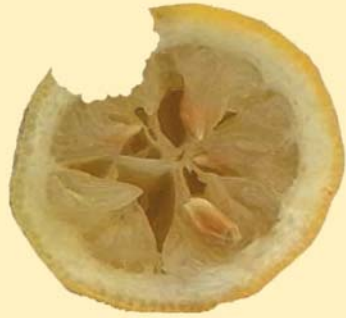
cirkevné schválenie

Biskupský úrad B. Bystrica, č. 1377/98

registračné číslo

MK SR 1429/96

ISSN 1335-2628

Život a jeho stránky nezriedka šatíme šťastím. Tvárime sa, že disponuje absolútnou mocou. Dávame mu funkciu niečoho, čo samo osebe dokáže vyriešiť otázky v oblasti spoločenského, kultúrneho, sociálneho a v neposlednom rade aj športového odvetvia. Nepredvídaný krok, nečakaná situácia, udalosť ktorá skončí opačne ako sme predpokladali, osoba ktorej dominantné postavenie v určitej sfére sme netušili, toto všetko zahŕňame do jednej kategórie, do jedného systému, do jednej množiny – jednoducho povedané, za tým všetkým nemôže byť nič iné ako šťastie. A týmto konštatovaním sa dokážeme uspokojiť – utlmíme alebo úplne vyhasíme aj závisť. Nami povedané: „On nie je dobrý, má len veľký kopec šťastia“. Naša povrchnosť nám nedovolí prekročiť túto hranicu obmedzenosti. Tento nešťastný šat nás zabíja. Podporuje prirodzenú ľudskú lenivosť, necháva stáť na mieste. Je tu východisko? Je. Stačí si uvedomiť jedno. Ono v živote uskutočníme veľa so šťastím, ale nikdy nie aj bez vlastného pričinenia. Šťastie a vlastné pričinenie kráčajú vždy spolu. A preto: veľa šťastia v každej chvíli...

Ako by to bolo, keby „News“ nebolo. A keďže toho naozaj bolo, ideme na vec:

Po 96 dňoch táborov, brigád, po praxi, ale aj oddychu, sme podvečer 13. septembra potichu prekročili prah seminára. Nasledovali bratské zvitania a vybaľovanie.

Ešte predtým nás však čakalo niekoľko dôležitých akcií. Spojené boli s 2. výročím návštevy zosnulého pápeža Jána Pavla v B. Bystrici: požehnanie Studničky na Starých Horách a celodiecézne rekolekcie. No a pravdaže nemôžeme zabudnúť na III. celoslovenský eucharistický kongres a na návštevu J. E. Jozefa kardinála Tomka 16. septembra v našom seminári.

Potom všetko nabralo rýchly spád, až sme sa telom i dušou ocitli na duchovných cvičeniach. Viedol ich páter jezuita Jozef Šuppa z Exercičného domu v Prešove.

Tak sme s obnovenou radosťou vstúpili do nového akademického roka. Medzi nami sa ocitli aj piati noví spolubratia – po našom „bažanti“: Martin, Erik, Šimon, Tomáš a Milan. Ak vydržíte, dozviete sa o nich viac. Denných študentov je tento rok 44, z toho 35 diecéznych. Trojnásobne viac je externých študentov.

Koncom septembra sa u nás zastavil aj otec biskup Egon Kapellari z rakúskeho Grazu, ktorý nám slúžil sv. omšu a povzbudil nás na príkladnom živote vzácneho kňaza, sv. Vincenta de Paul.

Šiesty októbrový deň bol pre bratov druhákov o niečo vzácnejší ako pre nás ostatných. Pri večernej sv. omši im otec biskup Baláž požehnal reverendy a postúpili tak o zreteľný krôčik ďalej.

Seminár je prestupnou stanicou. A to platí aj pre naše rehoľné sestričky. A tak sme sa chtiac-nechtiac museli rozlúčiť s našou sestrou Annamáriou. Tešilo nás azda to, že jej pôsobiskom sa stal Rím, a teda o jeden dôvod viac, prečo naštartovať autá a

No a nakoniec nám náš kalendár hovorí, že 16. októbra k nám zavítali naši novokňazi, aby nám čo-to porozprávali, ako to tam vonku chodí, povzbudili nás v trpezlivosti a v radosť zo služby ľudom, a aj sami sa utvrdili v povolani.

Jozef Tomko

Pápežský legát

V dňoch 11. – 18. septembra 2005 sa konal III. celoslovenský eucharistický kongres v rámci trvajúceho roka Eucharistie, ktorý vyhlásil blahej pamäti pápež Ján Pavol II. Slovenský kongres sa niesol v duchu slov: „Poďte ku mne všetci“. Otvorenie kongresu bolo 11. septembra počas slávania svätých omší v katedrálnych chrámoch jednotlivých diecéz Slovenska. Kongres pokračoval na úrovni farností, kde sa po celý týždeň

hovorilo o Eucharistii, konali sa spoločné farské adorácie a veriaci sa zúčastňovali na slávení svätých omší. Vyvrcholenie III. celoslovenského eucharistického kongresu sa konalo 18. septembra za účasti pápežského legáta Jozefa kardinála Tomka, ktorý prišiel v mene Svätého Otca Benedikta XVI. Otec kardinál počas trvania kongresu navštívil aj našu diecézu a seminár sv. Františka Xaverského v Badíne. Všetci obyvatelia seminára boli povzbudení návštevou otca kardinála, ktorý zanechal

bohoslovcem v seminárnej kronike takýto odkaz: „Nech eucharistický Kristus bude pre všetkých vás pokrm, zdroj, priateľ a náš ozajstný Pán a Boh.“ Táto jeho návšteva sa niesla aj v duchu jeho osobných spomienok na 12. september 2003, kedy seminár navštívil Svätý Otec Ján Pavol II. a požehnal mozaiku v seminárnej kaplnke. Vo svojom príhovore nás otec kardinál povzbudzoval ku každodennej

návšteve Eucharistického Krista, lebo deň bez adorácie je nenaplnený a prázdny.

Nech sú tieto slová povzbudením i pre vás, ktorí reagujete na Pánovo pozvanie: „Poďte ku mne všetci“ a prichádzate sa k Eucharistickému Kristovi posilniť, liečiť a čerpať od neho silu. Veď Eucharistia je veľkým darom Božej lásky, ktorý môžeme opätovať svojou prítomnosťou na Eucharistickom slávení.

Vďaka Vám, otec kardinál, že ste ako pápežský legát III. celoslovenského eucharistického kongresu navštívili náš kňazský seminár sv. Františka Xaverského v Badíne. Vďaka, že ste požehnali i jeho osadenstvo pripravujúce sa na kňazstvo. Vďaka, za Váš osobný príklad a povzbudenie na našej ceste za Ježišom.

„... vydrží viac!“

Milí čitatelia! Isto poznáte reklamu na motorový olej, ktorý „vydrží viac“. Po minuloročnej „mojej malej misii“ do Albánska si Pán zrejme povedal niečo podobné na moju adresu. Ponúkam Vám teraz zlomok z toho, čo som mal možnosť a milosť prežiť tento rok...

Prvá skúška prišla, keď mi na letisku povedali, že let je preknihaný. Hrozilo, že nepoletím... S ružencom v ruke som čakal, čo z toho bude. Odovzdanosť sa vyplatila. Namiesto ekonomickej triedy, do ktorej som mal letenku, som letel v business. Ponúknuté noviny, obed, rozličné nápoje a mnoho iného... Príjemný darček od Pána hneď na začiatku dával tušiť, že pôjde o veľa... Jemný úsmev

z neho mi vydržal až do chvíle, keď sa pri pristáti zmenil na slzičky dojatia a radosti. Potom rýchla pasová kontrola, chvíľa čakania na batoh a pred letiskovou halou známe tváre. Konečne zas dýcham albánsky vzduch. Po príchode do Rreshenu som sa slávnostne vybalil, a kým som sa modlil večery, vrátil sa z ciest po diecéze otec administrátor. Pri srdečnom privítaní mi s neskrývanou radosťou oznámil, že najbližší mesiac budem robiť katechézy. Nasucho som prehltoľ, zasa sa zbalil a o pár dní sme sa vydali na cestu. Po dvoch hodinách a neveriteľných 30 km sme dorazili do Kurbneshu, kde sme mali bývať v prázdnej fare. Prázdnej preto, lebo páter je rektorom malého seminára v Rreshene a kňazov je v diecéze 8. Tu sme sa dozvedeli, že katechézy budeme robiť aj vo filiálkach Bardhaj a Lufaj. Ach tie cesty... trasa Kurbnesh – Lufaj trvá tak hodinku autom.

Všetko začína odznova... Na fare, či ak

chcete, misijnej stanici, sme boli štyria. Dvaja albánski bohoslovci, môj tlmočník Albert a ja. Keď sme si uvedomili realitu, zistili sme, že sa musíme o všetko postarať sami, roboty vo vinici je viac ako dost' a žatva je veľká. Veľmi veľká... Jediná možnosť prežitia sa skrývala vo vete: „S pomocou Božou chcem!“ Preto sme každé ráno spoločne „otvárali pery“ a slávilu liturgiu slova so svätým prijímaním, aby sme aspoň Eucharistiu mali denne. Z nej sme čerpali silu a chuť konať toto Božie dielo. Svätú omšu sme mali len veľmi zriedka. No ani o úsmevné chvíle nebola núdza. Keď som v stave takmer zúfalom písal SMS s otázkou „ako sa varí ryža?“, prišla mi odpoveď: „Neboj sa, len sa drž zdravého misionárskeho rozumu. Modlíme sa za teba...“

Ako som už naznačil, naša hlavná činnosť boli katechézy. Keďže moja albánčina je horšia ako biedna, snažil som sa rozprávať po taliansky a Albert prekladal. Mal som na starosti dve skupiny. V Bardhaji trikrát v týždni doobeda a v Kurbneshi od pondelka do piatku poobede. Po katechéze sme sa spoločne venovali deťom a mládeži. V Lufaji sa mi katechéza „neušla“, lebo spočiatku bolo málo detí.

Pár dní som sa tešil, že okrem nedele mám voľno aj v utorok, štvrtok a sobotu a stíham sa pripravovať. Keď som sa s tým „priznal“, v momente som dostal fakultu požehnávať domy. Naozaj som si nevedel predstaviť, ako to bude vyzeráť. Dostal som albánsku modlitebnú knižku a s malou dušičkou sme s Albertom začali chodiť od domu k domu... Nikdy sa mi ani len nesnívalo, a keby sa mi snívalo, aj tak by som neveril, že prvý dom, ktorý požehnám, požehnám ako bohoslovec, že to bude v Albánsku a že bude moslimský... Stalo sa... a nie jeden, ale hneď dva... Ďalšie už boli katolícke, v Lufaji ich bolo 33, často boli od seba vzdialené aj 2 km, v Kurbneshi som stihol požehnať asi 15. Práca „v službe Slova“ je náročná, ale neskutočne krásna. Celý čas som si so sv. Pavlom uvedomoval, že „ak hlásam evanjelium, nemám sa čím chváliť, to je moja povinnosť a beda mi, keby som evanjelium nehľasal“ (1Kor 9,16). Keď sa po mesiaci všetko skončilo, pri pohľade na 130 detí, mladých a dospelých, ktorí prijali krst, niektorí z nich aj Eucharistiu, birmovku, dokonca manželstvo, som bol s vedomím „neužitočného sluhu, ktorý urobil, čo bol povinný urobiť“ (porov. Lk 17,10) skutočne šťastný. Je to krásny rozmer Cirkvi. Radosť s tými, pre tých a z tých, ktorým môžeme prinášať Pána, jeho dobrú zvesť a Lásku.

Posledných pár dní som strávil v Rreshene. Pomáhal som bratom lazarisťom a ich dobrovoľníkom pri práci s handicapovanými.

Napokon 12. augusta som sa v lietadle ešte napodlil desiatok v albánčine a s nádejou na návrat „zas o rok“ som sa tešil domov... Bohu vďaka!

Ruženec v živote kresťana

Táto modlitba, ktorá pochádza z rúk našej nebeskej Matky, sa začala rozvíjať približne v 12. storočí. Veľmi rýchlo sa šírila aj zásluhou mnohých svätcov, ako je napr. sv. Dominik alebo Bl. Alan De La Roche. Zo začiatku to bolo len opakovanie Zdravasov a až neskôr sa obohatila o tajomstvá zo života Ježiša Krista.

A aký vzťah k sv. ružencu mám ja? Pamätám si ešte stále živo, že som sa sv. ruženec začal modlievať na strednej škole. Avšak táto modlitba sa mi zdala až príliš dlhá. Tak som to skracoval, ako sa len dalo. Recitoval som strašne rýchlo, že mi nebolo ani rozumieť. Chcel som to mať čím skôr za sebou, lebo to bola poriadna nuda. Sv. ruženec nemal pre mňa nejaký zvláštny význam. Skutočnú dôležitosť tejto modlitby som objavil až po mojom vnútornom obrátení pred približne 3 rokmi. Ruženec som začal brávať do rúk každý deň. Spočiatku som sa modlieval iba 5 desiatkov, až kým som nezistil, že celý ruženec – to je vlastne 20 desiatkov s tajomstvami zo života Ježiša Krista. Tu nastal akoby zlom. Túto modlitbu som si ešte viac obľúbil. Už to nebolo len recitovanie, ale bola a je to skutočná modlitba srdcom. Každý pravý učeník Ježiša by mal rozjímať nad jeho životom, aby si ho osvojil. A to môžeme veľmi dobre zvládnuť skrze sv. ruženec. Je to naozajstný poklad, ktorý nám dala Panna Mária a prostredníctvom ktorého nás vychováva a vedie. V mojom osobnom duchovnom živote je sv. ruženec veľká obrana proti diablu. Vnímam to ako reťaz, ktorou ma Panna Mária omotáva, aby moje srdce zostalo vždy čisté. Cez zrnká reťaze neprenikne nič, lebo sú pevné ako skala. Touto modlitbou ma Matka vedie v temnotách, udržuje plameň Božej lásky, aby vo mne nevyhasla, ochraňuje dušu od vláznosti. Je to pre mňa puto lásky s Ježišom

prostredníctvom Panny Márie. Touto reťazou, ktorou je sv. ruženec sa šplháme rovno do neba. Kto sa jej drží obidvoma rukami, nikdy nezíde z pravej cesty, lebo naša kráľovná nikoho nepustí. Sv. Ľudovít Grignon z Montfortu hovorí, že prestať sa modliť sv. ruženec, je akoby odísť od hlavného prameňa k vedľajším malým pramienkom. Ved' o tomto veľkom význame tejto modlitby svedčia samotné dejiny sv. Cirkvi a početné príklady zo života svätých. Naozajstným príkladom nám môže byť sv. otec Ján Pavol II. V jeho živote zohrával ruženec veľkú úlohu, a preto sa ho modlieval každý deň, o čom svedčí aj jeho svätý život. Sv. ruženec je reťaz, ktorou raz bude satan spútaný a porazený.

Nikdy sa nechcem prestať modliť túto nádhernú modlitbu, pretože je to najistejšia cesta čistoty a svätosti.

Peter ONDRÍK
foto: pzero

Stále so svätým Jánom Boscom...

Prečo? Jednoducho preto, že to bol a je môj obľúbený svätec. Ale nielen preto. Pochádzam zo Žiliny a patrím do farnosti sv. Jána Bosca, ktorú spravujú saleziáni. Počas štúdia a formácie v kňazskom seminári som často prosil o príhovor práve svätého Jána Bosca. No ani sa mi nesnívalo, že ešte aj na diakonskú prax sa dostanem do farnosti, ktorej patrónom je opäť on. Božie cesty sú nevyspytateľné, ale krásne. „...Pôjdeš ďaleko, na východ našej diecézy, do Brezna, na Mazorníkovo. To je také zvláštne sídlisko, kde sa začína farský život a je tam veselo...“ Tak zneli pre mňa slová otca biskupa Rudolfa 11. júna 2005. Hneď mi napadlo, že tam je kostol i farnosť dona Bosca. Nebola to náhoda, ani zhoda okolností, verím tomu, že don Bosco opäť „zaúradoval“, ako už veľakrát v mojom živote. Krátko po príchode do Brezna, na spomínané sídlisko Mazorníkovo, som sa presvedčil, že je to veľmi pekná a živá farnosť a že je tam ozaj veselo. Počas celej mojej diakonskej služby som cítil veľkú pomoc Ducha Svätého. Či už pri homíliách, pri poučeníach, pri vysluhovaní sviatostí alebo pri rozhovoroch s ľuďmi, ktorých som tam stretol a prežil s nimi krásnych šesť týždňov. Povzbudilo ma tam úprimné spoločenstvo mladých ľudí, ktorí sa snažia kráčať za Ježišom. S niektorými z nich a s deťmi z farnosti som bol týždeň v detskom

tábore v Ponikách. S ostatnými som sa často stretával na svätej omši alebo na fare. Nechýbal tam ani spevokol. Nemôžem zabudnúť na všetkých, s ktorými som strávil nejaké chvíle a samozrejme na kaplána a sestry karmelitánky. Spolu sme vytvorili na tých pár týždňov také milé duchovné spoločenstvo. Tešil som sa, že na Mazorníkove sú aj výborní miništranti. Mali sme spoločné stretnúť, niektorí boli v detskom tábore alebo na výlete v kňazskom seminári v Badíne. Jednoducho povedané Brezno-Mazorníkovo mi prirástlo k srdcu. Sú tam dobrí ľudia, s ktorými sa dá spolupracovať a najdôležitejšie je to, že oni chcú a snažia sa spolupracovať s Bohom. Všetkým ďakujem za všetko! Ostatné dni prázdnin som prežil doma v Žiline, ale pár dní aj v celodiecéznom miništrantskom tábore v Nemeckej a týždeň s malou skupinkou skvelých ľudí v Medžugorí. Vďaka patrí Bohu za veľký dar povolania a za všetky pastoračné skúsenosti počas mojej diakonskej praxe. Ďakujem Pánovi za každého jedného človeka, ktorého mi poslal do cesty. Čitateľom posielam požehnanie a prosím o modlitby za všetkých diakonov, aby sme sa zodpovedne pripravili na prijatie sviatosti kňazstva a verne vytrvali až do konca.

Pavol GERA
foto: Michal Baláž

Beh povolania

Je tu ďalší ročník „súťaže“ Beh povolania cez prekážky.

Miesto konania: štart – Zem, cieľ – Večnosť

Podmienky: vytrvalosť

Rady našim bežcom: Dobré je, keď spadne len prekážka. Ale keď spadnete už aj vy, nič sa nedeje, treba vstať a bežať ďalej. Nebeží sa na čas, ale vyhráva každý, kto dobehne do cieľa, preto sa odporúča vzájomná pomoc na trati.

A kto sa to vlastne tento rok postavil na štart?

Martin Klement

Má čerstvých 20 rokov. Prišiel k nám zo slovenského Ríma. V Trnave chodil na SOU strojárske. Má dvoch súrodencov a jeho záľubou je technika. Miništruje od 13. roku, kedy začal s prestávkami uvažovať o kňazskom povolaní. Asi o 4 roky neskôr sa rozhodol, že prijme pozvánku do Pánovej vinice. Ako doping mu slúži osobná modlitba a služba Bohu i ľuďom.

Milan Tomaga

Má okrúhlych 20 rokov. Vyrástol v Novej Bani a vyštudoval tam aj Gymnázium. Má dve sestry. Má rád hudbu a nepohrdne dobrou knihou. Milan ako 10-ročný začal miništrovať a potom, ako dlhšie uvažoval o svojom povolaní, sa po jednej duchovnej obnove ako 19-ročný rozhodol pre vstup do seminára. A aký je jeho doping? Spolu so sv. Pavlom povedal: „Ženie ma Kristova láska a tiež sú to svedectvá tých, ktorí Krista nasledovali.“

Erik Pohorelec

Má 18 rokov a prišiel k nám hneď po maturite, ktorú absolvoval na Gymnázium v Novej Bani. Má jednu sestru a medzi jeho záľuby patrí dobrá partia. Miništruje asi 6 rokov. Zúčastňoval sa na miništrantských akciách, ktoré organizujú bohoslovci. To mu umožnilo viac navštevovať a poznať seminár, čo ho v konečnom dôsledku aj ovplyvnilo v rozhodovaní. Toto rozhodnutie urobil v 16. rokoch. Ako doping používa modlitbu spojenú s adoráciou.

Šimon Stančík

Prišiel vo veku 36 rokov z Námestova, kde sa aj narodil. V tomto meste absolvoval SOU strojárske. Má štyroch súrodencov. Šimon rád spieva a venuje sa aj skautingu. Bližšie ku Kristovi sa dostal až na prahu dospelosti - vo veku 18 rokov. O rok neskôr prijal sviatosť birmovania, pri ktorej pocítil Božie volanie a ako 22-ročný vstúpil prvýkrát do seminára, kde po krátkom čase musel štúdium zo zdravotných dôvodov prerušiť. Jeho dopingom je sám Ježiš Kristus a poslanstvo, ktoré zanechal.

Tomáš Štefina

Pochádza z Partizánskeho, farnosť Šimonovany, kde prežil aj svojich 24 rokov. Navštevoval SPŠ v Partizánskom. Má šesť súrodencov. Rád športuje a číta. Miništrovať začal ako 12-ročný, no o kňazstve vôbec nepremýšľal. K tomu prišlo až po vojenskej službe, keď sa ako 23-ročný rozhodol odpovedať na Pánove volanie. Ako doping mu slúži adorácia pred sviatosťou oltárnou a modlitba.

Kto bude ďalší?

Miništrantský tábor 2005

Mesiac august sa niesol v znamení táborov, a tých miništrantských nevynímajúc. Tento rok sa miništrantská „nádielka“ usadila v prekrásnom horskom prostredí v obci Nemecká. Táto na prvý pohľad neznáma dedinka, narobila menšie problémy aj našim chlapcom, no vďaka dobrej orientácii šoférov ju predsa len našli. A tak sa týždeň plný zážitkov mohol začať!

Celý tábor pozostával zo štyroch turnusov, do ktorých nastúpilo presne 117 miništrantov z celej banskobystrickej diecézy. Zišli sa tu mladší i starší vo veku 9-15 rokov.

O stravu aj ubytovanie bolo postarané. Jedlá ako z kuchárskej knižky nám pripravovali skúsenejší pán a pani kuchárky, pobyt bol zabezpečený v miestnej základnej škole, ktorá disponovala niekoľkými izbami, kuchynkou a skutočne veľkou telocvičnou, v ktorej „futbaluchtiví“ miništranti strávili asi polovicu času. No tento tábor nebol len o športe, ale aj o poznávaní prírody. A kde sa dá lepšie spoznávať ako na túrach? Túry už tradične patria k tým menej obľúbeným činnostiam, veď „šlapanie“ do kopca za každého počasia nie je až také jednoduché. No keď sa k tomu pridá dobrý kolektív, nové kontakty s kamarátmi a konečne cieľ, napokon aj to zlé je na niečo dobré. Mali sme možnosť poznať nové miesta ako Bystri-

ansku jaskyňu (pri teplote 7°C), Brezno, a aj smutne známu vápenku v Nemeckej, v ktorej sme sa dozvedeli o hrozných činoch druhej svetovej vojny. Myslím, že i takáto vedomosť patrí k výletu. Avšak tohtoročný tábor sa niesol v starozákonnom duchu. Každý deň nás sprevádzal jeden z patriarchov a postupne sme spoznali najstaršieho Abraháma, potom Noeho, Jakuba, Jozefa, Mojžiša a napokon Dávida. Bola to dobrá previerka aj pre nás, bohoslovcov, ktorých sa za ten mesiac vyskúšalo niekoľko, ale ten hlavný – Boris vždy ostal. Každý príslušník tábora bol aj členom jedného kmeňa, a to buď Benjamína, Rubena, Zabulona či Léviho a v rámci nich bojovali o svoje víťazstvo v jednotlivých súťažiach. Za všetky možno spomenúť futbalový turnaj, ktorý bol celkovým vyvrcholením tábora. Tento tábor by sa nebol mohol uskutočniť bez finančnej, materiálnej i duchovnej podpory otca biskupa Baláža, ktorému i touto cestou ďakujeme.

Týždne ubiehali veľmi rýchlo a prišiel čas rozlúčiť sa. Na parkovisku zastali prvé autá, balili sa posledné veci, vymieňali telefónne čísla... A tak si myslím, že z tohto tábora si každý niečo odniesol. A napokon padol aj sľub, že o rok sa všetci opäť stretieme!

História pútnického miesta na Starých Horách

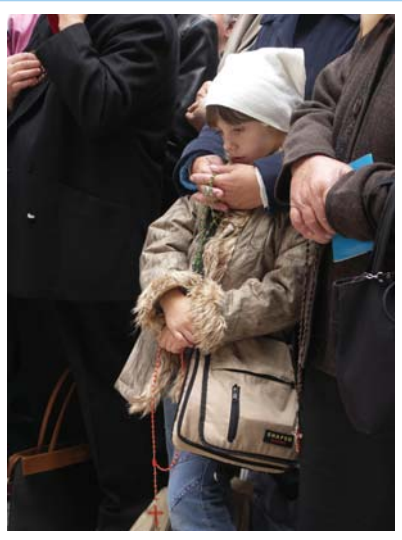
Tradícia púti na Staré Hory je taká stará ako stojí starohorský kostol a odkedy je v ňom milostivá socha Panny Márie. Kostol začali stavať v roku 1448 a dostavaný bol okolo roku 1499 zásluhou majiteľa bane Michala Königsbergera pochádzajúceho z Banskej Bystrice. Pútnici sem chodili od 15. storočia, ale rozkvet púti nastal v 17. storočí. Púte po duchovnej stránke usmerňovali jezuiti zo Španej Doliny.

Neodmysliteľnou časťou je Studnička. Z ústneho podania vieme, že prameň vznikol v časoch občianskych nepokojov v 17. storočí. Obyvatelia Starých Hôr sa obávali, že sa dostane do rúk nepriateľov. A preto vystavenú sochu Panny Márie zložili, dôkladne zabalili a zakopali na mieste terajšej Studničky. Keď sa v roku 1711 nebezpečenstvo pomínulo, vykopali ju a v slávnostnom sprievode je preniesli naspäť na oltár.

Zvýšený záujem o Studničku začal v 19. storočí, keď vtedajší farár Matej Hrivňák z vd'ačnosti za uzdravenie dal Madone vyhotoviť dôstojný stánok a zároveň sa upravila cesta k Studničke. V 40-tych rokoch 20. storočia sa toto vzácne miesto s podporou banskobystrického biskupa Mariana Blahu upravilo a 28. júna 1942 banskobystrický biskup Andrej Škrábik slávnostne požehnal areál Studničky i novú sochu Panny Márie. V roku 1990 bol za banskobystrického biskupa vysvätený Mons. Rudolf Baláž. V ten istý rok správu Starých Hôr prevzali pátri redemptoristi. Kostol Navštívenia Panny Márie na Starých Horách bol v roku 1990 vyhlásený za Baziliku minor. Otec biskup o udelenie tohto titulu požiadal v máji 1990. 15. septembra 1990 bol dekrét slávnostne prečítaný počas pontifikálnej sv. omše za účasti asi 40-tich kňazov a niekoľko tisíc veriacich. Studnička si však po niekoľkých rokoch vyžiadala rekonštrukciu. Tá začala 13. mája 2002 a ukončená bola slávnostným požehnaním 3. septembra 2005.

Na Starých Horách sa počas roka koná niekoľko púti. Prvá a najväčšia púť je na slávnosť Zoslania Ducha Svätého. Druhá je na Nanebovzatie Panny Márie. Vďaka iniciatíve diecézneho biskupa Rudolfa Baláža sa Staré Hory stali známymi tzv. Fatimskými sobotami. Konajú sa v prvú sobotu mesiaca. Vtedy sem prichádza veľa pútnikov a medzi nimi aj bohoslovci diecézneho seminára spolu so svojimi predstaviteľmi.

Erik HANZEN
foto: Michal Baláž

Svätosť ako odpoveď na Lásku

Žiť v svätosti je hlavnou úlohou a má byť aj túžbou každého kresťana. Nemáme ale túžiť po zápise nášho mena do litánií, ale po ozajstnej skrytej svätosti.

Výzvu ku svätosti sme už počuli azda tisíckrát. Ale nato, aby sme dokázali plniť toto základné povolanie, nestačí len chvíľkové ukazovanie sa pred ľuďmi, ale tu je potrebné skutočné spoločenstvo s Pánom. To nedosiahneme inak, len v synovskom vzťahu s Bohom, teda odpoveďou na Lásku. Z učenia Ježiša Krista a z jeho príkladného pozemského života je jasné, že máme milovať tak, ako nás miluje náš Nebeský Otec. On skutočne miluje všetkých ľudí, dobrých aj zlých, veriacich aj neveriacich. A práve pri nasledovaní týchto prejavov Božej lásky k blíznym, sa mnohí hriešnici obracajú k dobrému a správne životu. Z toho je zrejmé, že na našej ceste ku spásu nie sme sami, ale na Boha a našich blízkych nesmieme zabúdať a nesmieme sa im ani vyhýbať.

Už vo sviatosti krstu sme dostali Božiu milosť a bola nám darovaná svätosť zrieknutím sa Zlého. Lenže počas nášho pozemského života často prichádza pokušenie a s ním hriech, ktorý špiní našu dušu a je hlavným nepriateľom Lásky. Svoje pôsobenie začína v srdci a presvedča nás práve o opaku svätosti, a ak podľahneme, začína pôsobiť aj v realite. Tým nás vzdaluje od života, ktorý je pre nás pripravený po našej smrti v nebeskom kráľovstve. Cieľom pre nás preto nemôžu byť hoci aj mramorové hroby, ale večný život s Kristom. V živote kresťana

teda nesmie chýbať sviatosť zmierenia, ktorá nám otvára hroby hriechu. V nej nás Boh vždy znova a znova kriesi, uzdravuje a pomáha nám nachádzať správny cieľ. Odpustením nás približuje k tomuto vytúženému cieľu.

V správnom nasledovaní Krista neobstoja ani časté výhovorky dnešnej doby, že ľudia, ktorí sa nazývajú kresťanmi, veria a uznávajú len Boha, ale Kristovu cirkev nie. Na toto je jasná odpoveď v Skutkoch apoštolov, kde sa píše, že Peter, čiže Cirkev, povie slová, v ktorých budeš spasený ty i celý tvoj dom (Sk 11,14). Teda Cirkev nám pomáha na ceste ku svätosti vysvetľovaním Kristovej náuky, predkladá nám vzory svätosti, ktoré nám majú pomáhať v našej túžbe byť svätí. A našou úlohou nie je porovnávať sa s hriešnymi ľuďmi, ale s Božími požiadavkami ku svätosti a plniť Božiu vôľu.

Ján STREČOK

Staňme sa ťavami!

Marienfeld, 20. august 2005: Bolo to niečo úžasné. Obrovské pole, lepšie lúka, sa na dva dni premenila na stred sveta. Vlajky, či zástavy krajín známych, ale aj takých, o ktorých aj priemerne inteligentný človek vie akurát to, že existujú, a keď ich dokáže ukázať na glóbose, myslí si, aký je dobrý. Nebolo to nič zriedkavé, keď som mal problém ku zástave priradiť názov štátu. Neraz som zaznamenal, že spolupútnici mali podobné ťažkosti. Keďže som s hrdosťou mával s našou zástavou, ktorú som mal na päťmetrovej teleskopickkej maliarskej tyči, so záujmom ma oslovili: „Welchem Land gehört diese Fahne?“, resp. „Which country has this flag?“ Pokiaľ pochádzali z nejakej exotickéj polárnej alebo rovníkovej zeme, dokázal som im to s radosťou prepáčiť, ale keď mi takúto otázku položil obyvateľ strednej Európy, to ma primerane pobúrilo. Bolo tu možné zopakovať si zemepis základnej, ba možno aj strednej školy. Davy mladých ľudí hýrili farbami od výmyslu sveta. Nemám tu na mysli farby pleti, ale oblečenia. Len si skúste predstaviť to farebné spektrum, keď sa 193 krajín ukáže vo svojich tričkách. A aby to nebolo príliš fádne, musíme zobrať do úvahy nespočetné spoločenstvá, partie, skupiny, ktoré tiež mali svoj „dres“. Zábavu v podobe tancov od juhoamerických až po africké bolo možné vidieť na križovatkách ciest, ktoré rozdeľovali sektory. Tu bolo rušno ešte dlho po polnoci. Úžasný bol teda aj nočný Marienfeld: Keby ste si vyšli na nejaký stožiar, videli by ste okúzľujúcu hru svetiel, more svetiel, na ktorého koniec by ste nedovideli. Podmanivú pieseň „Jesus Christ - he is my life...“ mám stále vo svojom vnútri.

V porovnaní s otváracou sv. omšou v Kolíne na Rhein-energie Stadion (otváracie sv. omše prebiehali paralelne aj v Bonne a Düsseldorf) tu bola tá sila viac rozptýlená – kvantita. Na Rhein-energie bola taká koncentrácia vitalizmu, že keď som sa dopracoval na spomínaný štadión, padla mi sánka – kvalita. Glória, sanktus, graciárum: mexické vlny (najvytrvalejší bol sektor kňazov). Úžasné bolo, že sme sa navzájom videli.

Kamkoľvek sa človek pozrel, všade život, dynamizmus, elán, entuziazmus. Kam len oko dovidelo, všetko sa hmýrilo radosťou.

Kde je kresťan so zdravým mladým duchom, tam by mala byť aj správna radosť, ako samozrejмый dôsledok Kristovho posolstva v praxi. Len nie vždy to človeku dôjde. Tu - v Kolíne na XX. svetových dňoch mládeže – si to človek uvedomil dosť dobre. Takúto atmosféru jednoty a súčasne rôznosti, porozumenia a blízkosti, všetko zastrešujú

radosťou v podobe skandovania, nie je možné zažiť na žiadnom športovom podujatí. Chvilami som mal zvláštny pocit, či obavu, akoby nám nešlo ani tak o tajomstvo najsvätejšej obety, ale o exkluzívny zážitok. „Myslíš, že by bol štadión takýto, keby nebolo sv. omše, keby nebolo na oltári Krista?“ – položil mi otázku náš pán farár a som mu za ňu vďačný.

Veľmi milé bolo stretnutie a zoznámenie sa s černochoom zo Zaire, volal sa Omolo Christopher. Po anglicky vedel ešte menej ako ja, ale o to dojímavejšie bolo, keď povedal, že je tiež kandidát kňazstva.

„Na spiatocnej ceste museli Mudrci zaiste čeliť nebezpečenstvám, námahe, strachu a pochybnostiam. Nebolo viac hviezdy, ktorá by ich bola viedla. Ale svetlo bolo už v nich. Bolo odteraz už na nich,

aby ho ochraňovali a živili ustavičnou spomienkou na Krista, na jeho svätú tvár, na jeho nevýslovnú lásku.“ (Benedikt XVI. na stretnutí so seminaristami.)

Aj my budeme mať v živote obdobia, keď nebude vidno hviezdu. Vážnejšie je, že práve my sme tí, ktorí budeme musieť byť hviezdou pre druhých – ľudia okolo nás budú čakať, že im posvietime do tmy. Riešenie? Cestu tam – ku Kráľovi si dobre zapamätať, dobre prežiť, dostať do seba, keď ešte kométu vidno a späť by sme mohli snád ísť aj so šatkou na očiach. Vážiť si okamihy, keď vidím hviezdu a čo najviac z nich načerpať. Počas úrodných období si urobiť také zásoby, z ktorých by sa dalo žiť aj cez suchotu.

22. augusta bola ďakovná 'párty' dobrovoľníkov. Naplnení radosťou a vďačnosťou sme ju začali sv. omšou, ktorú celebroidal kolínsky arcibiskup kardinál Joachim Meisner. Podobne ako na otvárací sv. omši v Kolíne na Rhein-energie aj tu, na Tanzbrunnen, sa ukázal mladý duch kardinála Meisnera, ktorý má k mládeži nielen vzťah, ale vie ju aj povzbudiť a motivovať, a to aj vtedy, keď mu nie všetko rozumieme. Pre nás dobrovoľníkov bolo asi najväčšou satisfakciou, keď našu službu ocenil tak vysoko, že ju priravnil ku nevyhnutným ťavám. „Ako traja králi by neboli bez tiav došli ku Kráľovi, ani bez Vás, drahí volunteeri (dobrovoľníci), by neboli SDM možné.“ Kardinál nás vyzval priniesť posolstvo a odkaz SDM do svojich domovov, a to v podobe praktických, konkrétnych skutkov našim blíznym. Byť „ťavou“ pre svoje okolie, ktorá druhých dokáže dostať tam, kam by sami nedošli, ostáva veľkou výzvou. Ťavy v Betleheme nezdochli, ale doniesli mudrcov aj späť - do rodnej Perzie. Vrátili sa zmenení. Ostanú len spomienky a fotky alebo aj niečo viac?

Fraňo V. Sasinek

Narodil sa v roku 1830 v Skalici. Po štúdiách v Skalici a v Szolnoku (Maďarsko) vstúpil do kapucínskeho kláštora vo Viedenskom Novom Meste v roku 1846. Tam dostal rehoľné meno Viktor. Po teologických štúdiách bol v roku 1853 vysvätený za kňaza. V rokoch 1853-1856 prednášal v Tate filozofiu a matematiku. V roku 1856 bol v Bratislave, kde pôsobil aj ako slovenský kazateľ. Začína spolupracovať s Katolíckymi novinami. V Pezinku prednášal klerikom dejepis a geometriu. Zároveň bol činný v časopise Cyrill a Metod, preto bol preložený do Budína. Tu sa začal vážnejšie zaoberať históriou a zapojil sa do národného života. Predstaveným v reholi sa tieto Sasinkove aktivity nepáčili, preto z rehole vystúpil a od roku 1864 pôsobil ako kňaz banskobystrickej diecézy, kde ho prijal Štefan Moyses. Tu

sa mohol naplno uplatniť ako činovník Matice slovenskej. Od roku 1865 mal na starosti všetky zbierky Matice slovenskej, ktoré boli vtedy uložené v biskupskej rezidencii v Banskej Bystrici. O Sasinkovi môžeme povedať, že bol prvým slovenským archivárom, knihovníkom a múzejníkom s celoslovenským dosahom.

Sasinek bol spolu s Jonášom Záborským najvýznamnejším slovenským historikom matičného obdobia. Vo svojich historických prácach sa zaoberal dejinami Slovákov, Slovanov, sv. Cyrilom a Metodom, osudom sv. Gorazda, uhorskými dejinami, v ktorých presadzoval autochtónnosť Slovákov na svojom území, ale aj osudmi mnohých význačných osobností, ktoré sa viažu na územie Slovenska, ako aj dejinami slovenských hradov.

Sasinek však nebol len významným matičným dejateľom a historikom, ale aj výborným teológom, prednášal v banskobystrickom seminári, a kazateľom. Sú to desiatky, ba stovky kázni, ktoré uverejnil v časopise Cyrill a Metod, v Kazateľni. Mnohé kázne vydal aj v knižnej forme, ale aj rôzne príležitostné kázne, často len na niekoľkých stranách. Ťažiskom jeho kazateľskej

tvorby je päťdielny Poklad kazateľský, ktorý vydal v spolupráci s F. R. Osvaldom v ružomerskej tlačiarňi K. Salvu v rokoch 1891-1892.

Napriek veľkým zmenám v živote Katolíckej cirkvi, hlavne po 2. vatikánskom koncile, prevažná väčšina jeho kázni, s určitým archaickým nádychom slovenčiny, pôsobí živo a môžeme povedať, veľmi aktuálne aj dnes. Zaiste je to spôsobené tým, že hoci došlo v cirkvi k mnohým zmenám, nenarušilo to základné pravdy Katolíckej cirkvi, ktoré sú záväzné pre veriacich aj dnes, ako to bolo aj v dobe, keď žil Sasinek.

Veľmi obľúbenou kázňovou tvorbou Sasinka bola oslava Panny Márie, neraz upozorňuje však nato, že Panna Mária je útočiskom a sprostredkovateľom hriešnikov, ale nie Vykupiteľkou, tým je len Ježiš Kristus. Kázne, ktoré píše, môžeme rozdeliť do štyroch okruhov, a to: nedeľné kázne, sviatočné kázne, kázne na dni svätých a príležitostné kázne.

Sasinek nebol ortodoxný, ale ani liberál. Bol pravoverný, čo dokazujú jeho kázne o Nepoškvrnenom Počatí Panny Márie a o pápežskej neomylnosti, ktoré práve v tejto dobe boli veľmi aktuálne a diskutované témy, a to nielen u nekatolíkov.

Po smrti Štefana Moysesu mal pôvodne predniesť na jeho pohrebe svoju smútočnú reč, ale maďarónske a maďarské živly mu v tom zabránili. V tejto dobe sa zbierky Matice slovenskej museli stiahnuť z biskupskej rezidencie do Martina, spolu s nimi tam odišiel aj Sasinek.

Tu pôsobil ako tajomník Matice slovenskej a redaktor Letopisu Matice slovenskej. Nezanedbával ani svoje kňazské povinnosti a bol vždy ochotný vypomôcť v duchovnej činnosti tam, kde bolo treba. Spočiatku sa zdalo, že bude môcť pôsobiť naďalej, ale po zrušení Matice sa stal nežiadúcou osobou, preto radšej požiadal vtedajšieho banskobystrického biskupa Ipolyi-Stummera, ku ktorému sa cítil byť zaviazaný poslušnosťou, o uvoľnenie. Tak v roku 1875 prestal byť kňazom banskobystrickej diecézy. Ešte však predtým dokázal napísať tzv. historický schematizmus, ktorý vyšiel pri príležitosti stého výročia založenia banskobystrického biskupstva, ale jeho autorstvo v spomínanom schematizme je utajené. Potom pôsobil ako kňaz na Záhorí i v Prahe, bol stále aktívny, s tým rozdielom, že najviac sa venoval kázňovej tvorbe. Sasinek napísal celkom asi 25 500 štúdií a článkov s náboženskou, historickou a národnobuditeľskou tematikou. Napísal aj učebnice pre školy. Zomrel v roku 1914 v Štajerskom Hradci, kde bol na odpočinku.

Lezenie ako duchovný život duchovný život ako lezenie

Leziem. Istím. Dober. Povol'. Napravo máš chyt. Nejakto takto vyzerá komunikácia medzi lezcom a tým, kto ho istí. Lezenie je šport ako každý iný. Pre niektorých čudný rovnako ako naháňanie sa za loptou (futbal) alebo čiernym kotúčom (hokej). Mojím cieľom v žiadnom prípade nie je obhajoba, či nebudaj reklama na tento šport. To nie. Chcem ukázať, že na veci sa dá pozerat' aj iným pohľadom ako je väčšinou zaužívané. Ten, kto má chuť, môže v každej veci (lezenie nevynímajúc) nájsť niečo oslovujúce a povznášajúce. Niečo, čo

možno viac či menej jasne (každé prirovnanie pokrivkáva) poukazuje na vyššie skutočnosti. Všetky stvorené veci poukazujú na dobrotu svojho Stvoriteľa. Samozrejme nato treba otvoriť okrem tých normálnych aj oči srdca. Bez toho futbal ostane vždy naháňaním sa za loptou, hokej kĺzaním sa za kotúčom, lezenie len liepanie sa po skalách... Teda činnosti bez akéhokoľvek hlbšieho zmyslu.

Život človeka, kresťana obzvlášť, je plný rôznych symbolov a symbolických úkonov. Je to dobré, lebo do života prinášajú oživenie a v duchovnej sfére poukazujú na Boha. Na druhej strane sú nanič a na ťarchu pre toho, kto nepozná ich pravý zmysel. Pre duchovný život a rast je priam nevyhnutné ovládať aspoň základnú zásobu symbolov, ktoré používame. Inak je to len bezduché napodobňovanie. Pre kvalitnejší a hlbší život je dobré túto zásobu stále rozširovať.

Čo má ale toto všetko spoločné? Zdanlivo nič. Lezenie je šport. Duchovný život je niečo úplne iné. Dve skutočnosti, ktoré na prvý pohľad nemali nič spoločné. Až kým som sa na ne, na popud otca špirituála, lepšie nepozrel. To, pomocou čoho by sa dali celkom dobre spojiť, je práve reč skrze symboly. Ale o tom pre nedostatok miesta až v nasledujúcom čísle...

Michal BALÁŽ

AHOJTE DETI

Škola ani poriadne nezačala a zase sú tu prázdniny. Prázdniny, počas ktorých slávime jeden veľký sviatok a jednu spomienku. Určite viete o čo sa jedná. Áno, je to sviatok Všetkých svätých a spomienka na všetkých verných zosnulých.

Takým svätým je fajn. Po prvé, sú už v nebi. Po druhé, niektorí majú aj dvakrát meniny. Prvé normálne, podľa kalendára. A druhé 1. novembra na sviatok Všetkých svätých. Všetci, ktorí sú už v nebi sú už svätí. Aj takí, ktorých mená nie sú v kalendári. Títo zase by nemali žiadne meniny. A aby neboli ukrátení, existuje práve tento sviatok. Slávime meniny všetkých obyvateľov neba.

Na druhý deň, 2. novembra, si spomíname zase na všetkých tých, ktorí už do neba odišli, ale ešte tam nie sú. Majú pred sebou ešte rôzne dlhú cestu cez očistec. Spomíname si na nich preto, aby sme im na tejto ceste pomohli. To sa dá hlavne našimi modlitbami a obetami. A práve v tomto období môžeme našim zosnulým na tejto ceste veľmi pomôcť. Chcete vedieť ako? Stačí ísť s rodičmi na cintorín a pomodliť sa jednu modlitbu za toho, komu chceme pomôcť. Modlitbu nie hocijakú, ale Odpočinitie večné. Kto by ju nepoznal, tak ju určite môže nájsť vo svojej modlitebnej knižke. A potom ešte ísť na sväté prijímanie (tí, ktorí chodia) a na svätú spoveď a pomodliť sa na úmysel Svätého Otca Verím v Boha, Otče náš, Zdravas a Sláva.

Skúste cez tieto prázdniny spraviť tento dobrý skutok. Samozrejme ten kto chce, môže takto pomáhať aj inokedy. A tak by to malo byť. Pamätať na našich zosnulých častejšie, nielen jeden deň v roku. Veľa sily do tejto úlohy Vám vyprosuje Váš Miťo.

Zúfalstvo a neistota ma okráda o spánok a noc robí nekonečnou. Pozornosť mi upriamuje na ozvenu, ktorá je v mojom vnútri, prázdne miesto, ktoré neviem ničím zaplniť, biele steny, ktoré sa nedajú ničím zakryť. Snažím sa tú prázdnu komnatu môjho vnútra niečím vyplniť. Vtláčam tam priateľov či prácu, alkohol či cigarety, adrenalín či charitu, bulvár či kultúru. ... Všetko sa stráca, padá do priepasti, ktorá je príliš hlboká nato, aby ju mohlo čokoľvek naplniť.... Iba Boh, nik a nič iné tam nepatrí. A človek nachádza zmysel a radosť, pokoj a šťastie, keď zatiahne na hlbinu a stretne sa tam so svojím Bohom.

